

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาคุณลักษณะและผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี โดยมีขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนและครูธุรการของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำนวน 12 โรงเรียน 854 คน ประจำปีการศึกษา 2543 กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนและครูธุรการโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำนวน 12 โรงเรียน 266 คน ประจำปีการศึกษา 2543 โดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยกำหนดโรงเรียนเป็นชั้นในการสุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 266 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง สุ่มจากครูผู้สอนและครูธุรการของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ตามขั้นตอนดังนี้

1. แบ่งจำนวนประชากร คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน จากประชากรทั้งสิ้น 18,093 คน
2. คำนวณอัตราส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง $854 : 266$ ได้กลุ่มตัวอย่างตามตารางที่ 1
3. เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้ว เลือกตัวอย่างตามอัตราส่วนเพื่อดำเนินการต่อไป

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง จำนวนนักเรียน และขนาดโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย
จำแนกเป็นรายโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน	โรงเรียน	นักเรียน	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
เล็ก	สันติภาพ อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา	131	11	3
	ประชาสงเคราะห์ อ.พานทอง จ.ชลบุรี	649	31	10
	ชุมชนพัฒนา อ.เมือง จ.สระแก้ว	783	31	10
	คาราสมุทรบริหารธุรกิจ อ.เมือง จ.ชลบุรี	951	49	15
กลาง	เทวรักษ์ อ.ศรีมโหสถ จ.ปราจีนบุรี	1,017	42	13
	คาราจรัส อ.บางคล้า จ.ฉะเชิงเทรา	1,135	45	14
	ศรีหฤทัย อ.ขลุง จ.จันทบุรี	1,167	54	17
ใหญ่	วัฒนานุศาสน์ อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี	1,557	85	27
	คริสตสงเคราะห์ อ.องครักษ์ จ.นครนายก	1,749	69	21
	ปัญจทรัพย์ อ.ห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร	1,840	99	31
	ปรีชาานุศาสน์ อ.เมือง จ.ชลบุรี	3,013	139	43
	คาราสมุทร อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี	4,101	199	62
รวม		18,093	854	266

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำและผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี จำนวน 71 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้กำหนดน้ำหนักคะแนนตามแนวคิดของ ลิเคิร์ท (Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มาก
- 3 คะแนน หมายถึง ปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง น้อย
- 1 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับครู ได้แก่ ระยะเวลาในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามให้ประเมินผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี เกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามให้ประเมินผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี เกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ เพื่อรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะผู้นำและผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ แล้วนำมาปรับสร้างเป็นแบบสอบถาม

2. กำหนดขอบเขตการศึกษาครั้งนี้ โดยแบ่งเป็น

2.1 คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหาร

2.1.1 ภาวะผู้นำ

2.1.2 จริยธรรมในการบริหารงาน

2.1.3 การทำงานเป็นทีม

2.1.4 การตั้งใจในการทำงาน

2.1.5 การบริหารความขัดแย้ง

2.2 ผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร

2.2.1 งานวิชาการ

2.2.2 งานบุคลากร

2.2.3 งานกิจการนักเรียน

2.2.4 งานอาคารสถานที่

2.2.5 งานธุรการและการเงิน

2.2.6 ด้านงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เรียบเรียงแล้วให้ประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข ครั้งแรกได้แบบสอบถามด้านคุณลักษณะผู้นำจำนวน 48 ข้อ แบบสอบถามด้านผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารจำนวน 28 ข้อ ดังนี้

3.1 คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหาร

- 3.1.1 ภาวะผู้นำ 6 ข้อ
- 3.1.2 จริยธรรมในการบริหารงาน 8 ข้อ
- 3.1.3 การทำงานเป็นทีม 18 ข้อ
- 3.1.4 การจงใจในการทำงาน 6 ข้อ
- 3.1.5 การบริหารความขัดแย้ง 10 ข้อ
- 3.2 ผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
 - 3.2.1 งานวิชาการ 3 ข้อ
 - 3.2.2 งานบุคลากร 5 ข้อ
 - 3.2.3 งานกิจการนักเรียน 5 ข้อ
 - 3.2.4 งานอาคารสถานที่ 5 ข้อ
 - 3.2.5 งานธุรการและการเงิน 5 ข้อ
 - 3.2.6 ด้านงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 5 ข้อ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือ แยกเป็น 3 ด้าน คือ การหาความเที่ยงตรง (validity) การทดสอบค่าอำนาจจำแนก (discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (reliability) ดังต่อไปนี้

1. ความเที่ยงตรง (validity) ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดย

1.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ เสนอต่อประธานและกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

1.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจแก้ภาษา ความเหมาะสม ถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาที่จะวิจัย พร้อมปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถาม

1.2.1 บาทหลวง ดร. วีระ ผังรักษ์ ประธานกรรมการบริหาร
สังฆมณฑลจันทบุรี

1.2.2 บาทหลวงลือชัย จันทร์ไพบูลย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนคาราสุมุท
บริหารธุรกิจ

1.2.3 ดร. สมศักดิ์ ลิลา ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ
มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2.4 ดร. สมนึก จันทรประทีน อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

1.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและ
นำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้าย
ก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป ซึ่งแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

1.3.1 บาทหลวง ดร.วีระ ผังรักษ์ เสนอปรับปรุงแก้ไขคำและประโยคให้เข้าใจ
ชัดเจนขึ้นตัดคำ เพิ่มคำ เพิ่มข้อคำถามด้านงานวิชาการจาก 3 ข้อ เป็น 10 ข้อ

1.3.2 บาทหลวงลือชัย จันทรโป้ เสนอให้ลดจำนวนข้อด้านการทำงานเป็นทีม
ให้มีความสมดุลกัน จาก 18 ข้อ เป็น 10 ข้อ เพิ่มจำนวนข้อด้านงานวิชาการให้มีน้ำหนักสมดุลกัน
แยกข้อที่กรณีที่แตกต่างกันตัดข้อที่มีความหมายซ้ำออก

1.3.3 ดร.สมศักดิ์ ลิลา เสนอ จำนวนข้อแต่ละด้านและความสำคัญควรสอดคล้อง
กัน งานด้านวิชาการ น่าจะมีมากกว่า 3 ข้อ ส่วนผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารให้ขึ้นเป็นตอนใหม่
แยกตอนจากคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหาร

1.3.4 ดร.สมนึก จันทรประทีน ตัดคำ เพิ่มคำ เพื่อให้ประโยคสมบูรณ์ขึ้นเพิ่มงาน
ด้านวิชาการจาก 3 ข้อ เป็น 10 ข้อ ลดจำนวนข้อการทำงานเป็นทีมลง จาก 18 ข้อ เป็น 10 ข้อ

2. การทดสอบค่าอำนาจจำแนก (discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (reliability)
ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่มีลักษณะ
ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จำนวน 30 คน ได้
แบบสอบถามคืน 30 ฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเพื่อตรวจสอบคุณภาพของ
แบบสอบถามเป็นรายข้อ ใช้วิธีการหาความสัมพันธ์รายข้อ กับคะแนนรวม (item-total
correlation) ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for windows (ธวัชชัย งามสันติวงศ์, 2542)

2.2 นำคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อที่ยอมรับได้จากข้อ 2.1 ไปหาค่า
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ด้วย
คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for windows (ธวัชชัย งามสันติวงศ์, 2542)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี
โดยกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูผู้สอน และครูธุรการ โดยการส่งและเก็บตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รวบรวมมาดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนแต่ละฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามดังนี้ หาค่าเฉลี่ย (mean) และความเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (standard deviation) เป็นรายชื่อและรายด้านของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มาวิเคราะห์และจัดสร้างลำดับ โดยอาศัยเกณฑ์ประเมินผลดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

คะแนนเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่รวบรวมได้และตรวจให้คะแนนแล้วไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรม SPSS For windows โดยเลือกวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับการทดสอบสมมติฐานการวิจัยคือ

1. การทดสอบสมมติฐานที่ 1 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีจำแนกตามประสบการณ์แตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ ทดสอบค่า t (t -test)
2. การทดสอบสมมติฐานที่ 2 คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีจำแนกตามขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)) และทดสอบรายคู่โดย Scheff 's test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, หน้า 140)
3. การทดสอบสมมติฐานที่ 3 ผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีจำแนกตามประสบการณ์แตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ ทดสอบค่า t (t -test)
4. การทดสอบสมมติฐานที่ 4 ผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีจำแนกตามขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และทดสอบรายคู่โดย Scheff 's test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, หน้า 140)

5. การทดสอบสมมติฐานที่ 5 คุณลักษณะผู้นำกับผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรีมีความสัมพันธ์กัน สถิติที่ใช้คือ สหสัมพันธ์อย่างง่าย
(simple correlation)